

Opmerkingen van Leo Verhoef bij de publicatie in *Elsevier* van 11.6.2005

Het is een prima verhaal over de boekhoudfraudes bij gemeenten. Ik zou het zelf als direct betrokkene hier en daar wat anders hebben opgeschreven, maar dat is direct betrokkenen eigen. Bovendien valt er nog heel veel meer over te zeggen. Verder zingt ieder vogeltje natuurlijk zoals het gebekt is.

Journalist Eric Vrijzen is uiterst terughoudend, zo merk ik, met de term "boekhoudfraude", maar dat is toch precies wat er aan de hand is. "Boekhoudfraude" is: het (al dan niet opzettelijk) geven van een verkeerde voorstelling van zaken in een jaarrekening. Precies wat er hier aan de hand is. Of de boekhoudfraude strafbaar is, is van veel factoren afhankelijk, zoals opzet en omvang en bedoelingen. Uiteindelijk zal de strafrechter de strafmaat bepalen.

Jammer dat er geen commentaar van mij bij dat complete-nonsens-verhaal van Zalm staat. Met zoals het er nu staat, blijft menige lezer met de onbeantwoorde vraag zitten of het nu wel of niet waar is wat Leo Verhoef beweert over verzwegen bedragen en verkeerd voorgestelde overschotten (of tekorten). Voor sommige lezers zal het verhaal van Zalm mijn verhaal wellicht (ten onrechte) ontkrachten.

Wat onderaan het artikel staat, namelijk dat Zalm wil weten waarom accountants soms een goedkeurende verklaring weigeren, heeft helemaal niets met mijn verhaal over de ongebreidelde boekhoudfraudes te maken. Het heeft te maken met het momenteel door gemeenteland ronddolende "rechtmatigheidsspook", wat menige gemeente, en daarachter dus de belastingbetalers, door extra accountantscontrolekosten alleen maar op (extra) kosten jaagt zonder dat dat iets nuttigs oplevert, behalve heel veel babylonische spraakverwarring en afleiding van waar het echt over zou moeten gaan, namelijk de betrouwbaarheid van de jaarrekeningen. In dat kader geven accountants hier en daar door de leek "niet-goedkeurend" genoemde verklaringen. (Over dat "onrechtmatigheidsspook" zou een heleboel te vertellen zijn, maar omdat dat niets met mijn verhaal te maken heeft, nu dus maar niet.)

Dat verhaal van Zalm is complete nonsens. Hij roept maar wat zonder op de zaak zelf in te gaan. Dat moet hij wel gezien de correspondentie die ik in mijn dossiers heb zitten, waaronder ook van Zalm persoonlijk en van zijn college Remkes, waarin iedereen maar ongenueanceerd en ongemotiveerd roept dat ik er niets van begrijp. (Wat natuurlijk iets heel anders is dan een weerlegging van mijn beweringen, waar niemand aan begint, en waaruit men zomaar zou kunnen afleiden dat ik alleen daarom al wel eens gelijk zou kunnen hebben). Wat zegt Zalm namelijk? Hij zegt iets heel anders dan wat het artikel nu suggereert. Ik zal het proberen uit te leggen. Als ik zeg dat Amsterdam in 2004 in werkelijkheid 400 miljoen euro heeft overgehouden, dan bedoel ik met overhouden: overhouden. Dus 400 miljoen meer ontvangen dan uitgegeven; 400 miljoen meer opbrengsten dan kosten. Zoals de journalist het opschreef, lijkt het alsof Zalm dit ontkent. Dat was ook de bedoeling van Zalm. Maar Zalm zei iets heel anders. Zalm ontkent mijn beweringen namelijk niet! De goede lezer zal dat opvallen.

Als je 400 miljoen euro overhoudt, kun je daar van alles mee doen. Bijvoorbeeld aan de belastingbetalers teruggeven. Dat kan Amsterdam zonder enig probleem gewoon doen dus. Want: over = over. Of bijvoorbeeld: houden. Als de gemeente het houdt, kun je er bijvoorbeeld je schulden mee aflossen. Dat scheelt daarna in de rentekosten. En dat hadden we dan vanzelf in de jaarrekening van 2005 gezien. Of je kunt er in 2005 of latere jaren extra uitgaven mee doen; die hadden we dan vanzelf in de jaarrekening 2005 of daarna als uitgaven gezien. Overeind blijft: in 2004 was er 400 miljoen euro overgehouden. Dat bedrag

van 400 miljoen mag je niet verminken door te roepen dat je in de toekomst daar wellicht leuke dingen mee zou kunnen gaan doen. 400 miljoen overhouden is 400 miljoen overhouden. Als je 400 miljoen overhoudt, moet je in je jaarrekening melden dat je 400 miljoen hebt overgehouden. Daarna mag je vertellen dat je die 400 miljoen niet aan de belastingbetalers gaat terugbetalen, om redenen dat ..... En als je iets anders roept dan dat je 400 miljoen hebt overgehouden, dan heet dat in gewoon Nederlands: liegen. En in jaarrekeningtaal heet dat tegenwoordig: boekhoudfraude. En in strafrechttaal heet dat: valsheid in geschrifte.

Zalm zegt ,volgens het artikel, dat het te maken heeft met "lokale democratie en gemeentelijk budgetrecht" en met een of ander "privilege". Alweer allemaal complete lariekoek.

Verminkte cijfers blijven verminkte cijfers, ook al heeft de gemeenteraad unaniem besloten verminkte cijfers naar buiten te brengen. Boekhoudfraude is niet opeens geen boekhoudfraude als de aandeelhouders of de gemeenteraad beslissen dat er geen boekhoudfraude in het spel is. In de optiek van politici, waaronder Zalm, is de samenleving en alles maakbaar, maar "400 miljoen overhouden" blijft "400 miljoen overhouden". Dat heeft met budgetrecht en lokale democratie en (overigens niet bestaande) privileges niets uitstaande.

Het heeft ook helemaal niets te maken met "al op voorhand bedragen toevoegen of onttrekken aan de financiële reserves". Alweer complete lariekoek. Immers, zodra een ontvangst binnenkomt, zit die boekhoudkundig-technisch per definitie ogenblikkelijk in de reserves. Dat wordt er niet aan toegevoegd; nee, het zit er per definitie ogenblikkelijk in. Boekhouding en jaarrekening volgen de werkelijkheid, niet andersom! Dus: wat in de winst-en-verliesrekening als overschot zichtbaar wordt, wordt in de balans zichtbaar als toename van de reserves. Per definitie. Zo zit een jaarrekening nu eenmaal technisch in elkaar. Al ruim 500 jaar. Je kunt dus het saldo van de winst-en-verliesrekening en de toe/af-name van de reservestand van elkaar aftrekken, maar dan moet je het wel goed en dus compleet doen. Dat saldo is dus per definitie 0, nul, zero! En niet 60 miljoen wat de Amsterdamse jaarrekening beweert en van welke 60 miljoen wordt beweerd dat dat het saldo van de baten en de lasten is. Die 60 miljoen is niet het saldo van de opbrengsten en de kosten, maar de verkeerde uitkomst van een fout rekensommetje.

Kortom, Zalm zit dus alleen maar met allerlei gekoeterwaals de aandacht af te leiden.

Overigens, er zit een foutje in het artikel. De journalist schrijft over een Rotterdams PvdA-raadslid dat aangifte gedaan zou hebben. Het is echter het onafhankelijke raadslid Joop van Heijgen, inmiddels raadslid voor "Rotterdam Transparant". Joop van Heijgen is uit Leefbaar Rotterdam gegooid omdat hij boekhoudfraude boekhoudfraude wenste te noemen en eerlijke jaarrekeningen wenste in plaats van jaarrekeningen met verminkte cijfers. Zo werkt onze democratie blijkbaar. En daar doet Zalm dus stevig aan mee!

Er zijn meer gemeenteraadsleden die aangifte hebben gedaan van boekhoudfraude in hun gemeente. Fractie van "Zaanstad Transparant" in Zaanstad.

Ikzelf heb ook in 20 gevallen aangifte gedaan. Mijn aangiften gezamenlijk betreffen een boekhoudfraude van circa 5 miljard euro. Daar verbleekt de Ahold-boekhoudfraude bij, waar Justitie wèl achteraan zit. Niet van harte, maar dan toch.

Jammer dat in het artikel het boeiende en schandalige verhaal ontbreekt hoe Justitie met die aangiften omgaat. Justitie wenst namelijk boekhoudfraude bij de overheid niet te onderzoeken en te vervolgen.

Ik denk dat het artikel in *Elsevier* om een vervolg vraagt. Hierboven gaf ik wat ingrediënten. Het verhaal zou dan een aanzet kunnen zijn tot de volgende parlementaire enquête die dan zou moeten gaan over de ongebreidelde boekhoudfraudes bij de overheid, wie er allemaal

van wisten en er niets aan wilden doen, bijvoorbeeld om (lokale) politieke vriendjes te beschermen. En over hoe ministers de pers voor de gek houden met niet relevante nonsens.

Ik denk ook dat de door de boekhoudfraudes gedupeerde burgers in grote getale actie zouden moeten voeren om de hun met frauduleuze cijfers ontfutselde belastinggelden terug te eisen.

Wijk bij Duurstede, 11 juni 2005